

MIRIS lipa osvježilo je ulice i parkove. Dok uživate u njemu, evo prilike da saznate nešto o ovom za Srbe i Slovene uopšte, svetom drvetu.

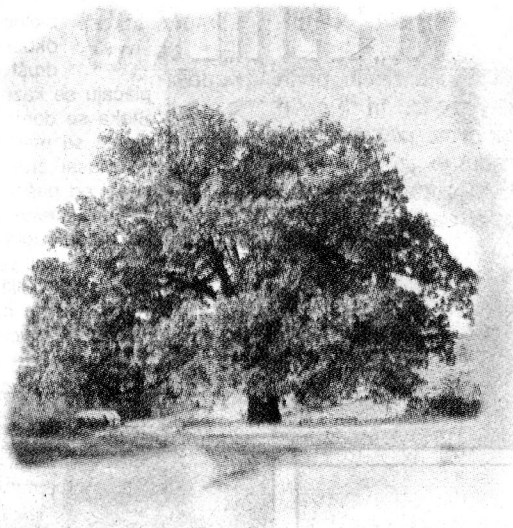
I danas ima krajeva u Srbiji gde se smatra grehom poseći lipu. Poznato je da su od lipovine pravljeni starinski idoli, pa je i ona stara turska psovka upućena Srbima: "...krst lipovi", aluzija na to. U stara vremena narod je lipa najčešće sadio oko crkava.

Za lipovo drvo vezani su mnogi običaji i legende. U Hercegovini je, na primer, obavljano venčanje oko lipa. Mladić i devojka bi u nedelju pre zore dolazili u crkvu sa dva svedoka. Najpre bi tri puta obišli oko bogomolje, a za to vreme bi jedan od svedoka držao u ruci lipove grančice i govorio:

TERA GROM I ĐAVOLA

"Kao što vi obilazite bogomolju, onako i vas svako zlo obilazilo!" Narod u Sloveniji veruje da je Isus bio razapet na lipovom drvetu. Mnogi Sloveni veruju da se Bogorodica, bežeći sa Isusom odmarala pod lipovim drvetom i da

u debelom hladu



Lipa u VEROVANJIMA SLOVENA

može savladati i vezati "vodeni čovek", mitološko biće koje u dubokoj vodi davi ljude. Lužički Srbi čak veruju da se njome može vezati i sam đavo, i da se kamdžijom od njega može isterati ma gde bio.

Lika od lipa je, inače, vlakno koje se dobijalo obradom mladog lipovog pruča. Ranije se naročito upotrebljavala za pravljenje konopaca i grubih tkanina. U Rusiji su seljaci od like pravili obuću. Zbog masovne seče ovog drveta u Rusiji je u periodu oko Prvog svetskog rata došlo do opasnosti od uništenja lipa. Kod nas je najpoznatija upotreba lipovog cveta za spravljanje ukusnog i zdravog čaja.

Pošto su lipa u junu u punom cvatu, ovaj mesec se u Hrvatskoj naziva lipanj. Naš narod je lipu opevao i u

zato u ovo drvo ne udara grom. Međutim, ima i suprotnih mišljenja da se baš pod lipu ne treba sklanjati od kiše jer grom u nju rado udara. Česi i Poljaci veruju da se likom od lipa

mnogim pesmama, a svakako najpoznatija je "Lipe cvatu" koju je obradio i "Bjelo dugme".

M. PETRIČEVIĆ